

בכל מאורד (הוצאת הקיבוץ המאוחד; 230 עמ.) יש אנשים המדברים ציונות ויש אנשים החיים ציונות. כזאת היתה אראלה יבנאליטל, חברת קיבוץ מעוז-חיים, שנפטר לפני שנתיים בגיל 50. לאראלה היתה דוגמה טובה בבית-הוריה.

אביה, שמואל יבנאלי, בצעירותו פועל חקלאי ובזקנותו עסקן-תרבות, היה השליח המפורסם שיצא ב-1911 לתימן (במסווה של שליח הרבנות לבירור בעיות דת) והעלה כמה אלפי יוצאי תימן ארצה. אמה, הניה, היתה אחת החובשות הראשונות בארץ. ש' עברה מקבוצת פועלים אחת לשנייה, כשהיא רכובה על תמור.

כנות וביקורת. רוב שנותיה של ארי אלה משתקפים מבעד למכתבים ולקטעי היומן המובאים בספר, החל מהיותה גימנזיסטית (בימינוסיה העברית הרצליה, כמו בן), נבונה ומאורבת, אך אכולת-ספיקות, שכתבה אחרי יום העבודה הראשון שלה, כי "כמה רחוקה, בו הניחה לבנים לבניין, עדיין מהיות פועלית באמת!"

יבנאליטל

נטיית-הזכרונות של אראלה כנערה, או הבת, אם וחברת משק, מלאים כנות, ביקורת עצמית (על כתיבתה: "עד כמה הסיגנון מיושב והי נייב דלי") ותמימות אידיאליסטית (בגיל 24 אחרי שקיעת הירח מעל לרעננה:

"כל כך הרבה חסד רחיתי הבוקר הוהי!"), "אין טיפה מהנצח!" כאלה היו הי אנשים שהיו את השאור בעיטה של הישוב הקטן בארץ-ישראל לפני שלושים שנה. היא יצאה להגשמה ב-52 מעלות חום במעוז חיים אשר בעמק בית-שאן, וכאשר חברים שחבו כשר מהמקור הקיבוצי, היא מררה בכפי ולא יכלה להרדם משך שעות. הסיסמה של חיה היתה "פועלת אני ובת לעם ישראל" והרעג הגדול בקריירה שלה כמנהלת-חשבונות של המשק היה כאשר ה מאזן רווח של 4000 לאי (לירות) ארצישראליות. היא גם קראה את המרוב עים של עומר כייאם, וכאשר סיפר הצדיק את זאת, חרה אפה על ש'אין בספר אף טיפה מהנצח" (במקרה זה היה זה מי אשר שהוא שחור של יגאל מוסנזון).

על טיבה המרויך של אראלה עמדה ידיתה המשפחה הוותיקה, רעיית ושיא-מדונה, החל כצולטון-שור, שהגדירה את המנוחה בהק דמה לספר כבעלת "נפש הפתוחה לקבל את העולם".

שירה

שנה נשאר שנה

ילדות של נצח (מאת אלי מצרי; הוצאת יענת-ספר; 56 עמ.) 34 שיריו הראשונים של בוגרי-האוניברסיטה (ספרות עברית ופסיכולוגיה) הצעיר (23) מוכיחים, בין השאר, כי יוצא מצרים אלי מצרי יודע את לשונו הוא בעל כושר ביטוי רב ומגלה זאת בכל הזדמנות.

... ילד המטרב לאכזר / כדי לא להתבגר.

... יש גנעים גדולים כל כך / עד שאין השעון מדיקים.

מצרי שר על האהבה, על העולמים ועל החיים בכללותם. את זאת הוא עושה בחן ובכישרון, בשורות הנשארות תקועות בי זכרון, כמו בשיר הזמן האחרון:

... יש לשים לב לעובדה שבזמן / האחרון / החורפים מתארכים משום מה. אוני יש לזקוף זאת לזכות הקיץ / המתקצר. / כי הרי שנה נשארת שנה.

בין המדפים

זכרונות מזומנים

22 שנים אחרי שנכבדי הנאצים התאבדו או הוצאו להורג החליטו אלמנותיהן להפוך את זכרונותיהן לזומנים. אחר יומניה של אמי גרינג, שהפכו רובמכר, יצאו השבוע לאור יומניה של אלמנת הינריך הימלר.

צריך התחננים המיליונר-הרוק איר-וינג גאטקס (באידיש: תחננים). נותן קוואטש בריא, מווייץ בקרני גימל קטלניות ונכנס לפעולה יחד עם ידימינו, וארד ה צעיר, העונה לכינוי בו צייק. שלמרות 15 שנותיו עדיין לומד לבר-מיצוה שלו אצל אירווינג.

זאת היא, כמובן, הסוואה מצויינת לפני שותיהם הקבועות של השניים, שאינם אלא הצברים-של-הצדק. הלוחמים למען כבוד יש-ראל באמריקה הרחבה והפושעת. אירווינג, ידוע בכינוי קפטן ישראל, או יותר פשוט קר-וייט, לפי ראשי-התיבות. הוא יוצא לפעולה עם הבוויציק דרך ה סוכה, העומדת בגינת-ביתו עוד מחגיגה-סוף. הוא רק שמעיץ את מילות-הקסם שלום עליכם, עליכם השלום, וקרקע הסר כה נשמטת, קפטן-ישראל ושותפו יורדים לבונקר הסודי שלהם, ממנו הם מפליגים לעולם ההרפתקאות הגדול.

דייסה רשנה למיליונים

פארודיה על הסוכן החשאי ישראל בונד (סוכן או-אוי-שבט). החליטו שני צעירים יהודיים באמריקה לחבר פארודיה מצויירת על אישה-עטלף המיסטוריו, הבאטמן, מבריר הפושעים ומדכא המנוולים, עם רבין, עוזר רו הצעיר, שרטיטו משנות השלושים חזרו וכבשו את צופי הקולנוע והטלביזיה הי אמריקאים של שנות השישים.

אבותיו הרחננים של הבאטמן היהודי לקחו בחשבון כי באמריקה יש המישה מיל-יון יהודים, כמה עשרות מיליונים אחרים שלא איכפת להם לקרוא כמה רמזים אנטי-שמיים טובים, וכולם יחד לא מתנגדים לקצת ניבול-פה ולמספר חוכמות מיניות שקופות. לשם כך ביטלו השניים דייסה רשנה בי יותר שיהודי יכול ליהנות ממנה, אם הוא רוצה בכך. אנטישמי ייהנה ממנה אפילו אם הוא לא רוצה, וחולה-מין ישמה למראה שדיה העצומים של הגיבורה, והרמזים הי מעניינים על אפשרויות והמוסכסואליות.

איוו קישקע פנטסטית!

מיבצע האחרון של קר-וייט פיר תח בערב הגדול של חייו (שהוא, דרך אגב, ערב שבת), בו עומדים נכבדי העיר להעניק לו את פרסון אישה-שנה, על שירור-חיו במלחמה נגד הפשע.

נקודה יהודית: קפטן ישראל מגיע לטקס ומתפעל למראה ההמונים המרעים ("בהי אוני-המן! איזה קהל!"). מיד מתחנן יהודי אחד שקפטן ישראל יבוא לבית שלו, כי שם עדיין עוסקים בחיפושים אחרי הי אפיקומן של פסח.

אבל לקפטן ישראל ולבוויציק יש עניינים אחרים: הם מחוייבים לטעום מן הכיבוד, וזה, כמובן, מעיים פנטסטיים. "בחיי הקיש-קע! איוו קישקע פנטסטית זאת!" ואז מגיע הרגע הגדול וצריך למסור את הפסלון. רק שהפסלון אינו.

מי גנב את הפסלון? כמובן שזה אויב העם, המשוגע. (למה הוא נקרא כך, זה די ברור: צריך להיות משוגע להתחיל עם קפטן ישראל. חוץ מזה, זה מזכיר את הי הגנה).

מיד נכנסים קר-וייט ודי ימינו בוויציק למכונית-הפלא שלהם, המעוטרת בכחובת גדולה כשר, ויוצאים בדירה בחיפוש אחרי המשוגע. בדרך הם מחסלים כמה אלפי גנגסטרים ("שלאמפ !!! בלאטש !!! קוא טש !!!").

ואז יש הפסקה והולכים בביתה לאכול: קותלי-חזיר כשרים, לאטקס של מצות, איצור קיכעל (עוגיות של ביצים) וכי וכי, והי אמא של אירווינג מנצלת את ההזדמנות ו מנסה לשדך לקפטן בחורה יהודיה כשרה, שגמרה זה עתה את ברנדיט (אוניברסיטה יהודית בבוסטון), כי כבר הגיע הזמן של נקודה מינית: השכנות כבר התחילו לשאול אם הכל כשר בין אירווינג לווארד (מה פתאום מתעניין רוק צעיר, בצורה כה הדוקה, בנער צעיר? אמא-אירווינג מתנחמת

בחיי הקניידעלעך! בחיי הגעפילטע פיש! בחיי הקישקע! בחיי

החלווה! איזה גבר - קפטן ישראל, הסוכן הלא-חשאי!

האיש שלנו באמריקה

חלווה, זה לא הולך. המשוגע והכנופייה שלו מתכננים, והם כובלים את השניים. אבל יש אן טישמית בעולם, והיא מגיעה, במיקרה, למפקדה. היא רואה את קר-וייט. המעיים שלה כבר לא מתהפכים. הלב שלה מדבר.

נקודה מינית: "אללה הגדול! אני משליכה את עצמי לרגליו! אני אוהבת או תו! אני נושקת לו! אני רוצה אותו!" ואז עוד נקודה מינית: נכנס השגריר הערבי ומיד הוא מתחשש על קפטן ישראל: "סלאם עליכם! חבל שאתה מן הצד הלא-נכון של נאות-המדבר!"

בכל זאת הוא מוכן להציל את חייו של קר-וייט תמורת שירותים מסויימים.

אבל בלי טובות המשחיתות את המידות. הגברת קפטן ישראל לעתיד (לשעבר אן טישמית), כבר הספיקה לשחרר את קר-וייט מכלביו, הוא תופש את הערבי בגרונו

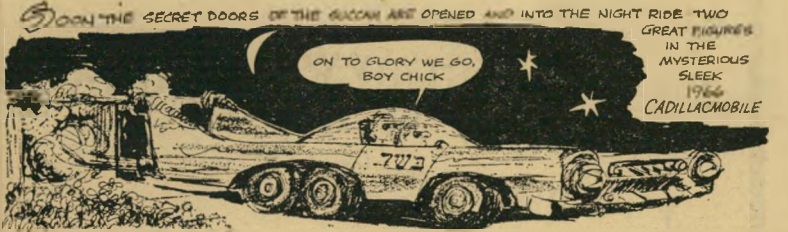
שאפילו אם לא הכל כשר, הרי לפחות וארד הוא יהודי).

בחיי הקניידעלעך! איוו בחורה!

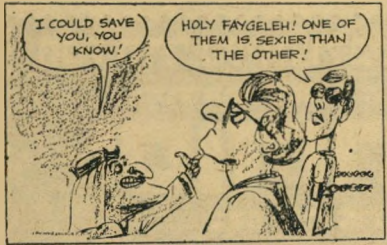
לפני שמספיקים להגיד ג'ק רבינו ביץ, שוב יוצאים שני הצברים-של-הצדק לדרך, והם מגלים כי המשוגע נגב את הפסלון בשביל אן טישמית (אנטישמית), פקידה בכירה בשגרירות ערבית.

קר-וייט נכנס ישר ללוע האריה, וכשי אן רואה אותו, מתהפכים אמנם מעיה (וזה לא פלא, בהתחשב כיצד הוא נראה) אבל עמוק, עמוק בפנים, מתחיל לבה לרתוח (אחרי הכל שניהם בני-שם).

נקודה מינית: וארד גם כן לא טיר פש ולמרות שהוא עוד לא עשה בר-מצוה, הוא אינו מסיר את עיניו משדיה הענקיים

קפטן ישראל ובוויציק יוצאים לפעולה במכונית שלהם, הולמים באויב (למטה, ימין) אבל נופלים בידי השגריר הערבי (למטה, שמאל).

ההצלה באה דווקא מפצצת-המין הערבית (למטה, ימין) ואז גם מתגלה הנשק הסודי והנורא, אשר עליו נוחלה כל המערכה (למטה, שמאל).

וכל הנתונים האחרים של אן - "בחיי הי קניידעלעך, בחיי הגעפילטע פיש! איוו בחור רה!"

הרפתקה רודפת הרפתקה. המשוגע דור הר בעקבות הצברים. הוא יורה טורפרו במכונית שלהם. אין דבר. המכונית פשוט מתפרת לשניים, הטרופדו עובר והמכונית מתאחה מחדש.

המכונית הופכת לאוירון והמצוד נמשך. המשוגע יורה פגז בלתי-יורה, אבל יש אלוהים בשמים, ויש

נקודה יהודית: באותו רגע מגיעה השבת. קפטן ישראל הוא שומר מצוות, כמו בן. האוירון יורד אנכית ושני החברה מח ליטים להמשך ברגל - וניצלים. אבל

נקודה אנטישמית: קר-וייט הוא די מגול בכל זאת. מי אמר שהוא הולך ברגל? וארד אותו על הגב. כי לקפי טן יש המחלה היהודית הידועה, הצרבת. בסוף זה כבר יותר מדי אפילו בשביל וארד, שלא מבין איך אפשר לקבל צרבת בלי לאכול שום דבר.

אתה מכבר אותה עליו?

גיעים למיפקדה של המשוגע ו מתחילים להחריב אותה, אבל בחיי הי